

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie skargi dłużnika

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia

Sądu Okręgowego w G.

z dnia 19 marca 2008 r., sygn. akt III Cz (...),

w sprawie egzekucyjnej z wniosku wierzycieli Gminy Miasta W., Banku SA w W., (...)

Banku Regionalnego SA w W., Skarbu Państwa - Urzędu Skarbowego w W. i Urzędu Skarbowego w Ś.

przeciwko dłużnikowi M. T.

przy udziale H. B.

o egzekucję świadczenia pieniężnego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 października 2010 r.,

odrzuca skargę i nie obciąża skarżącego kosztami postępowania wywołanymi jej wniesieniem.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 7 października 2005 r. Sąd Rejonowy w S. w sprawie egzekucyjnej prowadzonej przeciwko dłużnikowi M. T. oddalił wniosek wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego w zakresie egzekucji z nieruchomości.

W części wstępnej postanowienia wymieniony został wierzyciel – Skarb Państwa – Urząd Skarbowy w R. i dłużnik M. T. Następnie, postanowieniem z dnia 15 marca

2007 r. Sąd Rejonowy dokonał na podstawie art. 350 § 1 i 2 k.p.c. sprostowania powyższego postanowienia zakresie oznaczenia stron postępowania poprzez wymienienie dalszych podmiotów po stronie wierzycieli oraz poprzez wskazanie jako uczestniczki postępowania H. B., a także przez sprecyzowanie w części rozstrzygającej postanowienia, że oddalony został wniosek wierzyciela Skarbu Państwa – Urzędu Skarbowego w R.

Postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniami przez dłużnika i uczestniczkę Halinę B.. Na skutek obydwu zażaleń Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 19 marca 2008 r. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego. Zmiana polegała na ograniczeniu liczby wierzycieli uwzględnionych w sprostowaniu, jako tych którzy winni widnieć w części wstępnej postanowienia z 7 października 2005 r. obok (...) Banku Regionalnego S.A. w W. do Gminy Miasta W., Banku S.A. w W., Skarbu Państwa - Urzędu Skarbowego w W. oraz Urzędu Skarbowego w Ś. W pozostałym zakresie zażalenie zostało oddalone.

Od postanowienia Sądu Okręgowego dłużnik wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem tego orzeczenia, wskazując jako przepisy, z którymi jest ono niezgodne art. 927 k.p.c., art. 350 § 1 k.p.c. i art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W dniu 25 września 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 155, poz. 1037), która m.in. dodała w art. 767⁴ k.p.c. paragraf 3 wyłączający możliwość złożenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w sprawach egzekucyjnych. Ustawa nie zawiera przepisów przejściowych, co oznacza, że do wprowadzonych przez nią zmian w przepisach proceduralnych stosować należy ogólną regułę, zgodnie z którą przepisy nowe stosuje się od chwili ich wejścia w życie także do zaskarżania orzeczeń wydanych wcześniej oraz do wszczętych już postępowań, o ile inne zasady nie wynikają z przepisów szczególnych. Niewątpliwie bezpośrednie włączenie zmienionych przepisów w tok postępowań należał do założeń nowelizacji, ponieważ w uzasadnieniu projektu ustawy (druk nr 2525, Sejmu VI kadencji) znalazło się stwierdzenie: „W związku z faktem, że uregulowania projektu zaprowadzają sytuację korzystniejszą dla osób poszkodowanych, w projekcie nie zamieszczono przepisów intertemporalnych. Przepisy projektowanej ustawy będą zatem miały zastosowanie także do orzeczeń sądowych wydanych przed jej wejściem w życie.” Korzystniejsze

uregulowania, o których mowa w uzasadnieniu projektu polegają na ograniczeniu wypadków – w których do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych na podstawie art. 417¹ § 2 k.c. konieczne jest uzyskanie przez stronę prejudykatu w postępowaniu o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem - do prawomocnych wyroków sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie, oraz postanowień co do istoty sprawy kończących postępowanie, wydanych przez sąd drugiej instancji w postępowaniu nieprocesowym, w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczeń sądów państw obcych oraz w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego wydanego za granicą lub ugody zawartej przed sądem polubownym za granicą (art. 424¹, art. 519², art. 1148¹ § 3, art. 1151¹ § 3 i nowy art. 1215 § 3 k.p.c.). Od innych prawomocnych orzeczeń, w tym w szczególności wydanych w postępowaniu egzekucyjnym oraz upadłościowym i naprawczym, skarga nie przysługuje (art. 767⁴ k.p.c. oraz art. 33 ust. 3 i art. 223¹ ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze). Jeżeli przez ich wydanie została wyrządzona szkoda, strona może dochodzić jej wynagrodzenia bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu przewidzianym w art. 424¹ k.p.c., przed sądem powszechnym, bezpośrednio od Skarbu Państwa, w sprawie o odszkodowanie (art. 424^{1a} § 3 k.p.c.).

W rezultacie od dnia 25 września 2010 r. niedopuszczalne są skargi od orzeczeń wydanych w sprawach egzekucyjnych. Dotyczy to nie tylko sytuacji, kiedy orzeczenia nie zostały jeszcze zaskarżone taką skargą, ale również wypadków, kiedy skarga została już wniesiona, ale nie została prawomocnie rozstrzygnięta do dnia wejścia w życie omawianej nowelizacji przepisów. Ustawa nowelizująca nie wprowadza bowiem szczególnych zasad odnoszących się do będących już w toku postępowań ze skargi o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem.

Z tych przyczyn skarga złożona przez dłużnika podlega odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego oparte zostało na treści art. 102 k.p.c. w zw. z art. 424¹² k.p.c., art. 398²¹ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i uzasadnione jest trudną sytuacją majątkową i zdrowotną dłużnika, a także istotną dla losów wniesionej przez niego skargi zmianą stanu prawnego w toku postępowania.